

Kardos Kornália

HuLLáMoK HáTáN, avagy a 3 csepp csapatának kalandozásai

Ebben a cikkben egy 2019-ben sikeres eTwinning projektet szeretnék bemutatni az olvasóknak. Az **eTwinning** egy olyan közösség az iskolák számára, amely lehetőséget kínál a tanároknak nemzetközi projektekben való együttműködésre. Biztonságos online környezetet biztosít tanár és diák számára, hogy együtt dolgozhassanak különféle projekteken. A tanárok által vezetett projektekben való részvétel lehetőséget ad a diákoknak más országban élő társaik megismerésére, tapasztalatcserére, közös feladatokon való együttműködésre, új ismeretek megszerzésére, egymástól való tanulásra és barátságok kialakítására is.

A projekt alapötletét, ami a **HuLLáMok HáTáN** nevet viselte, egy magyarországi kolléganőm, Mataisz Zsuzsanna dolgozta ki, akivel egy konferencián ismerkedtem meg. Az egyik beszélgetésünk során megkérdezte, volna-e kedvem egy közös projekthez. Mivel még nemzetközi eTwinning projekttel nem volt tapasztalatom, örömmel igent mondtam. Augusztus végén csapatunkhoz csatlakozott egy erdélyi kolléganőnk is, így a „HuLLáMoK HáTáN” projekt 3 ország kisdiákjait mozgatta meg, Magyarországon, Erdélyben és Felvidéken. Az alapötlet a tanév végére a partnerek ötleteivel kiegészítve tartalmas projektté vált, amit Nemzetközi együttműködés-díjjal is értékelték.

Csapatunk a Domaszéki Bálint Sándor Általános Iskola és AMI 3. B osztálya és osztályfőnökük, Mataisz Zsuzsanna, a Varsolci 1. Számú Általános Iskola előkészítő B osztálya és osztályfőnökük, Bartus Éva, valamint a Tornagörgői Alapiskola 2. és 4. osztálya és osztályfőnökük, Kardos Kornélia volt.

A gyerekek egy tanéven keresztül egy képzeletbeli hajó legénységeként utaztak folyókon, tavakon, tengereken. A kerettörténet során különböző küldetések, „játékok” során bővültek a vízről szerzett ismereteik, környezettudatosságuk, kommunikációs készségük, problémamegoldó képességük, IKT-s ismereteik, fejlődött a kreativitásuk és sok új tapasztalattal, ismerettel, barátsággal gazdagodott.

Összekötött minket az anyanyelvünk és a barátság, melyet a projekt során alakítottunk ki. Közös jelmondatunk az *Egy hajóban evezünk!* és köszönésünk a *Kalandra fel! Ahoy!* volt. Projektünket 4 részre osztottuk, amely illeszkedett az évszakokhoz, az adott osztály tantárgyaihoz és tananyagához.

1. rész – Őszi szelek szárnyán
2. rész – Fagyos felfedezések
3. rész – Tavaszi szél szárnyán
4. rész – Hús habok hátán

Ezekből néhányat kicsit részletesebben is vázolok.

1. RÉSZ – ŐSZI SZELEK SZÁRNYÁN

Ismerkedés – Skype

Első élő találkozásunkat projektpartnereinkkel a Skype program segítségével valósítottuk meg. Ekkor a gyerekek még nem tudták, melyik ország lakói a társaink, csak azt, hogy ők is tudnak, beszélnek magyarul. Térkép segítségével barkochba játékkal derítettük ki egymás lakóhelyét. Mi a bejelentkezés előtt megbeszéltük a játék szabályait, megtanultuk, átismételtük a fő- és mellékvilágítjakat és próbajátékot is játszottunk. A gyerekek nagyon élvezték! Egymásra hangolódásunk bizonyítéka az előre meg nem beszélt hajtogatott papírhajó volt, amivel üdvözöltük egymást.

Forrás: A szerző archívuma

A kódolás hetén – Code Week, ami egy olyan kezdeményezés, amely a kódolás, a számítógépes gondolkodás és a digitális jártasság népszerűsítését célozza az oktatási környezetben – a domaszéki gyerekektől titkos üzenetet kaptunk. Tengerészeti zászlók segítségével mutatkoztak be, amit saját ötleteik alapján egészítettek ki a magyar ábécé ékezetes betűinek általuk megalkotott jeleivel. Mi nagy izgalommal fejtettünk meg az üzeneteket, amiből kiderült minden gyerek neve és kedvenc időtöltése. A válasz sem maradt el. A gyerekek magyarnyelv-órán megfogalmaztak magukról pár rájuk jellemző mondatot, közösen leellenőriztük és mi is kódokkal válaszoltunk társainknak.

A másodikosok rajzban, a negyedikesek a számítógépes **Rajzoló program** segítségével kódolták írott jellemzéseiket. A legizgalmasabb kódolási feladat csak ezután következett! A domaszékiek 4 csapatban dolgozva, nyilakkal kódolva küldtek feladványt a varsolci gyerekeknek, akik ügyesen megrajzolták, mit is rejtettek a kódsorok, még ki is színezték és kiegészítették a rajzokat. A képek természetesen hajókat ábrázoltak. Mi pedig a **Minecraft Education Edition** segítségével 3D-s modelleket alkottunk a nyilakkal kódolt rajzok alapján. Az elkészült modelleket be is mutattuk távoli kis barátaiknak, ők pedig aztán videóüzenetben értékelték is a látottakat és elküldtek nekünk, aminek nagyon örültünk.

Forrás: A szerző archívuma

Vizes élőhelyek

Őszi kalandjainkat nemcsak a tanteremben, hanem a természetben is folytattuk. Mindhárom csapat nekivágott, hogy felfedezze a közelükben található **VIZES élőhelyeket**. Mi Somodiban, a Szlovák-karszt Nemzeti Park iskolák számára szervezett „Őszi madármegfigyelés és gyűrűzés“ programján vettünk részt, ahová a park természetvédelmi őre kísért és tartott nem hagyományos természetismeret órát a gyerekeknek, válaszolva minden felmerülő kérdésükre a madarakkal, életmódjukkal, szokásaikkal, védelmükkel kapcsolatban. Az ott látottakról a gyerekek – egy kis segítséggel – közös Sway bemutatót készítettek, amit természetesen megmutattunk társainknak is. Ebben saját gondolataikat, a látott madarak rövid jellemzését írták le társaiknak és fényképes dokumentációval is színesítették a bemutatójukat.

Forrás: A szerző archívuma

2. RÉSZ – FAGYOS FELFEDEZÉSEK

A hideg beköszöntésével sem lankadt a gyerekek kedve. Mindhárom csapat kihasználta az első havat és hóembert – mi hómókust építettünk.

A hóesés jó alkalmat adott arra, hogy megfigyeljük a hókristályok szerkezetét, videófelvételen is megfigyeltük, hogyan alakulnak ki. Ezt többféle módon is ábrázoltuk. A domaszéki gyerekek rajzórán sókristályokkal tették a festményük felületét érdekesebbé, a varsolciak a ragasztóval megrajzolt hópelyheket sóval szórták meg, és száradás után kék színű vízfestékekkel színezték ki. Mi a hóba festettük meg őket, sőt még egy óriás hópelyhet is alkottunk és megmértük a hosszúságát is – gyakorolva így a matematikát is.

Míg Domaszéken eredményesen kipróbálták a szappanbuborék fagyasztását és ezt videóban, fényképeken és rajzokon meg is örökítették, Varsolcon a könyvtáros néni szemléltette a párolgást, a lecsapódást, a fagyást, az olvadást, mi pedig érdekes kísérleteket végeztünk a vízzel. Természetismeret-környezetismeret órán a halmazállapotváltozások közt tanultunk az olvadásról, de arról is, hogy vannak anyagok, melyek oldhatók a vízben, és vannak, amelyek nem. Ki is próbáltuk, és utána videófelvételt is készítettünk róla. A kísérleteket a gyerekek mutatták be, így társaink Domaszéken és Varsolcon is megfigyelhették a kísérletünk eredményét.

A videóban látottakat előre megbeszéltük. Szóban megfogalmaztuk a kísérlet menetét, és a gyerekek szétosztották egymás között a feladatokat. Először a bátrabbakkal kezdtük, s az elkészült felvétel láttán többen felbátorodtak a következő videó megvalósításához. Három kísérletről készült videófelvétel.

Forrás: A szerző archívuma

A **víz körforgását** többféleképpen is tanulmányoztuk. A domaszékiek videókat néztek róla, a BlueBot padlórobottal és a Thinkling oldal használatával tanultak a víz körforgásáról és a Plickers alkalmazás segítségével bizonyították ismereteiket a csapadékfajtákról. A varsolciak papírtányéron ábrázolták a víz körforgását, mi pedig kísérletben figyelhettük meg a víz mozgását, a csapadék keletkezését. Zárható műanyag zacskókban megszíneztük a vizet és az ablakra ragasztottuk. Az osztályba néző oldalára a gyerekek tengert és felhőket rajzoltak, így a napsugár hatására szépen láthatóvá vált a víz körforgása. Ezt a jelenséget a gyerekek el is magyarázták, amiről szintén videófelvételt is készítettünk és elküldtük társainknak.

Forrás: A szerző archívuma

Külön ajándék volt számunkra, amikor a domaszékiek egy videóban bemutatták, hogy az osztály hogyan figyeli a magyarázatot. Ez is szép bizonyítéka volt annak, hogy bár távol vagyunk, de így is sokat tanulhatunk egymástól.

Amikor a víz körforgásáról tanultunk különösen kedves lett számunkra Évi és Jocó cseppecske története, akik a víz körforgását mesélik el a gyerekeknek, kiegészítve a víztisztítók jelentőségével, ugyanis alkotója iskolánk egykori diákja, Tankó Tamás, egy cseh cég megrendelésére készítette az eredeti videót, és a kérésünkre elkészítették a magyar változatát is, amit azóta nagyon sokan megnéztek.

Forrás: A szerző archívuma

3. RÉSZ – TAVASZI SZÉL SZÁRNYÁN

A tavaszi időszakban is több közös produktumunk született. Projektpartnereinkkel közösen olyan szavakat (29) gyűjtöttünk össze, melyek a vízzel kapcsolatosak, és eddigi kalandjaink fontosakká váltak számunkra és elkészítettük közös, **képes-hangos szótárunkat**, melyben a

három ország nyelvén és a két tanult idegen nyelven is olvashatók és hallhatók gyűjteményünk szavai.

A varsolci gyerekek készítették a rajzokat és elmondták a szavakat románul, a domaszékiek angolul és németül, mi pedig szlovákul. Nálunk a szótár hanganyagának rögzítése az informatikaóra keretén belül történt. Diákjaim szétosztották egymás között a szavakat, és a PowerPoint hangfelvevő gombjának segítségével ők rögzítették a hanganyagot.

Társainkkal időről időre „élőben” is találkozhattunk a Skype alkalmazás segítségével. A varsolci gyerekek vízzel kapcsolódó találós kérdéseket tettek fel, a domaszékiek megmutatták robotjaikat és egy dallamot, amit Edison robottal programoztak és fel kellett ismernünk. Számunkra ez nagyon érdekes volt, mert a *Tavaszi szél vizet áraszt* című dalról volt szó.

Mi **képes rejtvényt** készítettünk nekik. Olyan meséket válogattunk össze, melyekben szerepel a víz, és édes, sós, fagyott vízcseppek „bőrébe” bújva a mesékre jellemző mondatokkal írtuk körbe azokat (Vízipók-csodapók, Popeye, Némó nyomában, Jégvarázs, Spongyabob, A kis hableány), ill. olyan közmondásokat rajzoltak meg, ami vízzel kapcsolatos (Tiszta vizet önt a pohárba, Szegény ember vízzel főz, Él, mint hal a vízben, stb.).

Magyarországon a Fenntarthatósági Témahét kiemelt témái a közlekedés, a vízvédelem és az ENSZ által 2015-ben megfogalmazott fenntartható fejlődési célok. Projektünkben több tevékenységgel kapcsolódtunk ezekhez a témákhoz. Varsolcon építőelemekből, Domaszéken és nálunk LEGO-ból és újrahasznosított anyagokból készítettünk különféle hajókat-vízijárműveket. Egyik diákom bemutatóvideója láttán egy domaszéki kisfiú, aki különben triatlonozott, kedvet kapott a Minecraft-hoz, és a program segítségével digitálisan ő is bővítette a **hajóhadat**.

Forrás: A szerző archívuma

A víz világnapja alkalmából **plakátokkal** hívtuk fel a figyelmet a víz védelmének fontosságára. Ennek kapcsán a 3 csepp csapata gondolt egy merészet, és felhívást tett közzé, határon innen és túl. Kíváncsiak lettünk más közösségek alkotásaira. Szerettük volna, hogy a víz védelme sok

más közösség számára is fontossá váljon! A beérkezett alkotásokból egy flipbook készült. Álmunkban sem gondoltuk, hogy ennyi szép képet kapunk! Több mint 400 gyerek alkotott gyönyörű rajzokat, festményeket, plakátokat! Természetesen mi is gazdagítottuk a gyűjteményt.

4. RÉSZ – HŰS HABOK HÁTÁN

Mese és alkotás

Az egyik domaszéki kislány megtanulta a *Miért nem beszélnek a halak?* című japán népmesét, melyet videóra vettek. Mi is meghallgattuk a mesét, és feladatlap segítségével fel is dolgoztuk, ezzel is gyakorolva a szövegértést.

A varsolci gyerekek meghallgatták, halakat színezték, rajzoltak. Az elküldött halaknak a domaszéki gyerekek festették meg az élőhelyét színezett szappanbuborékokkal. Mi pedig a varsolci rajzok alapján a **Tynker** programmal megrajzoltuk a halakat és beexportáltuk a Minecraft Education Edition verziójába, ahol a gyerekek megszerkesztették a közös tervezett víz alatti világukat.

Forrás: A szerző archívuma

Rumini kalandjai

Projektünk egyik napon „mesés” fordulattal folytatódott. Kitömött levelet kaptunk, amiből felbontás után egy kisegér kandikált ki. Ismerős volt az egérke, ugyanis októbertől minden pénteken olvasásórára Berg Judit *Rumini* című történetét olvastuk közösen és dolgoztuk fel a gyerekekkel.

Bojtos Benedek, a Szélkirálynő kapitánya szabadságra küldte hozzánk Ruminit, hogy sokat tanuljon tőlünk is. Közös kalandozásaink így már vele is folytatódtak. A gyerekek nagyon megkedvelték a kalandvagyó kisegeret. A mindennapjaink része lett. Együtt tanult velünk, vízzel kapcsolatos kísérletek részese volt, interaktív feladatokat oldott velünk, még ebédre is magunkkal vittük és egy kirándulás alkalmával bejártuk és megmutattuk neki a víz útját a településünkön. Látott nálunk tiszta vizű forrást, 14 méter magasról lezúduló vízesést, patakot és a település alatt található tavakat is. Közben az egyes helyszíneken vizes témájú dalokat énekeltünk, olvastunk, matekpéldákat oldottunk, megnéztük a kilátóból a tó környéki

madarakat is, ahol a Szlovák-karszt Nemzeti Park természetvédelmi őre volt a kísérőnk, és Ruminit is olvastunk. Erről egy videó is készült, amit elküldtünk távoli társainknak is.

Forrás: a szerző archívuma

Ruminitól nehéz szívvel váltak meg a gyerekek, de továbbküldtük a varsolciakhoz, hogy ott is megismerhessék és kalandokat élhessenek vele át a kicsik is. Ott locsolkodott, szemetet szedett, együtt tanult velük is és társai is lettek. Az előkészítő osztályba járó gyerekek papírból és csipeszből egérkéket készítettek.

Forrás: A szerző archívuma

Közben be is fejeztük Berg Judit *Rumini* című regényének olvasását, és ekkor a gyerekek egy saját ötlettel leptek meg. Készítsünk társasjátékot a domaszéki gyerekeknek és küldjük el nekik. Az ötletet tettek követték. A kis csapat megbeszélte a helyszíneket, megjelenítésüket a felületen – mit ábrázoljanak. A megvalósítás elején szétosztották a feladatokat, ki mit rajzol meg, színez ki, festi be. Fejezetenként mindenki megfogalmazott 5-5 kérdést és ezek közül válogattuk ki közösen a legjobbakat. A társasjátékra 76 kérdés került, amivel újra felidézhatték és számot adhattak a gyerekek a történet tartalmáról. Természetesen az eljuttatás előtt ki is próbálták a játékot.

Forrás: A szerző archívuma

Berg Juditnak Hullámok Hátán projektünk végén közös levelet is írtunk és el is küldtük az íróknak, aki nagy örömünkre válaszolt is a gyerekeknek.

A nyári szünet közeledtével csordultig teltünk élményekkel, amelyeket a magyarországi és erdélyi gyerekekkel élhettünk át az egész év folyamán. A tanév végén a projektet Google-úrlapon és Padlet felületen értékeltük.

Projektünknek köszönhetően a gyerekek tanévünk során újfajta tudással, tanulási formákkal gyarapodtak, barátságok születtek és projektfeladataink – játékaink során játszva, játék közben sajátították el a tananyagot, ismerték meg társaikat, szokásaikat, fejlődött gondolkodásuk, prezentációs készségük, alkotó-kísérletező kedvük, vitakultúrájuk, kreativitásuk, erősödött csapatszellemük a sok-sok kaland során. Jó volt látni, hogy a visszahúzódó gyerek is lelkesen részt vett a feladatokban, megnyilvánulásában nyitottabbá vált, szárnyakat kapott. A gyerekek komolyan vették a feladataikat, mégis a jókedv sugárzott róluk.

HuLLáMoK HáTÁN projektünk szimbóluma és lezárása egy közös videó készítése volt, ahol a *Tavaszi szél vizet áraszt* című dal minden versszakát más-más, a projektben résztvevő osztály énekelte el. Így ez kicsit szimbóluma is lett projektünknek jellemezve a közös anyanyelv és a víz témáját és az összetartozást is. Bár országhatárok választottak el, de a dal és édes anyanyelvünk így is összekötött minket.

Forrás: A szerző archívuma

A projektről bővebben a <https://sway.cloud.microsoft/VHAJR3cdG15INTnY?ref=Link> oldalon lehet tájékozódni.